

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kdo je prelomil postavo?

Ko je vlada izdala bila ukaz od 19. aprila 1880, po katerem imata na Češkem in na Moravskem češki in nemški jezik pri sodnijah in drugih javnih uradih jednako pravico uživati, vnel se je mej Nemci hud hrup, tulili so na vse grlo, da je vlada s tem ukazom prelomila postavo. Sklicevali so se na člen 7 državne zakonite postave od 21. decembra 1867, po katerem imajo sodnije o veljavi ukazov po postavnem potu razsojevati. To je istina; postava res tako govori. Toda s tem nij še nikakor dokazano, da je vlada prelomila postavo. Kdo je izdal, kdo je izdelal državno zakonito postavo? Gotovo nihče drugi, kakor državni zbor na Dunaji. Brali smo te dni, da se je v jezikovnem odseku državnega zbora s 14 glasovi zoper 9 ustavovernih glasov pripoznalo, da vlada s tem, da je izdala zgoraj navedeni ukaz od 19. aprila 1880 nij prelomila postavo; in ker je večina naša v državnem zboru, nij dvomiti, da bode tudi državni zbor po odsekovem nasvetu ravno tako se izjavil. Po § 8 o. d. z. ima jedino postavodajalec pravico postaviti na vse vezoči način razlagati ali interpretirati. Postavodajalec je pri nas državni zbor; in državni zbor, kakor postavodajalec, je kakor „legalni interpretator“ pripoznal, da vlada z omenjenim ukazom od 19. aprila 1880 postavo nij prelomila, pripoznal je, da je vlada prav storila, in s tem pripoznanjem je dobil vladni ukaz postavno moč. In iz tega stališča se sklicujemo tudi na člen 7 državne zakonite postave, kjer stoji, da sodnije veljavo dostojno naznanjenih postav imajo preiskovati. Menim, da je s tem „ad oculos“ dokazano, da vlada postavo nij prelomila. Ali vendar je res, da

se je postava prelomila, in sicer ne jedenkrat, ampak večkrat, ne na jeden, temuč na dva načina. Slišali smo uže mnogokrat, da je najvišji sodniški dvor na Dunaji pod predsedništvom Schmerlingovim tako sodil, da vlada nij imela pravice izdati ukaza od 19. aprila 1880. Ker ima pa ta ukaz postavno moč in je tako rekoč postava sama, prelomil je najvišji sodniški dvor, respective g. Schmerling, obstoječo postavo po navedenem členu 7 državne zakonite postave. Prvi način. § 27 cesarskega patenta od 7. avgusta 1850 zapoveduje, da je uradni jezik najvišjega sodniškega dvora navadno nemški. „Ako je bila pa obravnava v drugem, nego nemškem jeziku, potem ima najvišji sodniški dvor svojo razsodbo in razloge v tistem jeziku, v katerem se je obravnavalo pri prvem sodniku, in v nemškem jeziku izdati.“ Tako govori še dandenes veljavna, do sedaj še nikjer preklicana cesarska postava. In kaj se je zgodilo lansko leto? G. Schmerling je izdal do čeških in moravskih sodnij ukaz, da morajo one razsodbe in razloge najvišjega sodniškega dvora, kateri jim bodo dohajali (zoper postavo), le v nemškem jeziku, prevoditi sami v češčino, ako se je češko obravnavalo. S tem je g. Schmerling prelomil postavo na drugi način. Ne vlada, ampak g. Schmerling je tedaj pri nas tisti, ki je prelomil postavo. Sapienti sat! Ω.

Zemljiški davek

je imel biti tudi orožje v rokah liberalnih Nemcev zoper vlado in nje večino. Kakor se zdaj vidi, razdvaja to vprašanje ustavoverno stranko samo. — Ko se je ustavoverna stranka lotila reforme zemljiškega davka, bili so takrat

take posebne razmere v Austriji, da je vladajoča stranka imela pred očmi vse druge namene nego denes. Levičarji so naravnost tajili, da bi Avstrija bila poljedelska država, tajili so to v narodnem gospodarstvu, da so mogli tajiti tudi v politiki in podprti z izključenjem ter neudeleženjem obeh najvažnih poljedelskih faktorov postopali so celo sovražno, kjer je šlo za pospešek kmetijstva, ker so se s pravico bali ojačenja posestnikov v državi. Čehi na Češkem in Moravskem, Poljaki, katoliški Zgorenjeavstrijci in Tirolci, vse te je ferverwaltungsratska stranka sovražila in ako je posestvo v teh deželah zadela nesreča, reklo se je toliko, kakor da je jedro opozicije zadela in ta hvalni namen je imela bivša vladna stranka pri reformi zemljiškega davka. Visok, jako visok naj bi bil novi zemljiški davek, zadel naj bi upor in z bedo volilcev naj bi bili kaznovani poslanci, ki ali nijso prišli v državni zbor ali pa kateri so konservativni kakor na Tirolskem in Zgorenjem Avstrijskem. „Z uvrstitvenimi tarifi odvadili jim bomo opozicijo“ — poljubilo se je nekemu visokemu gospodu ferverwaltungsratske stranke l. 1874. reči in kako daleč se je tirala ta politika, to je dokazal o svojem časi grof Westphalen, ko je izstopil iz komisije in tudi to, če se številke primerjajo. Celó zdaj po drugih sedem let pravi nemški ustavoverec Streer, da bi se bilo Dolenje Avstrijskeje 6 milijonov, Štajerskeje 3 milijone več zemljiškega davka naložilo, ako bi tarifi tako ostali, kakor so bili prvotno sestavljeni. In to je bil namea davkovskega urejenja, posestvo naj bi se kar udušilo, zato se tudi nijso bali 25 milijonov stroškov za novi kataster in zato se denes ljutijo politični jezuitje, da se zemljiški davek v prvem trenutku zmanjša.

Listek.

O zgodovini piva.

(Predaval v dunajskem akademickem društvu „Slovenija“ 12. februarja 1881 asistent E. Kramer.)
(Konec.)

Iz tega je torej razvidno, da so uže v starodavnem času iz žita pivo podobne pijače narejali. Koliko so pa bile našemu sedanjemu pivu res podobne, je težko določiti. Da so bile zavrete, sklepamo lahko iz upijanljive moči; ravno tako tudi vemo iz pismenih poročil, da so tej iz žita pripravljenej pijači pridajali raznovrstne reči, ki so izboljšavale okus. Da bi bila rastlina „Konice“, katero so Traki svojemu pivu pridavali, „hmelj“, nij dokazano in ravno tako ne vemo, kaj je „sorbium acidum“, kar so Sciti, kakor Virgil pripoveduje, primešavali svojemu pivu.

V srednjem veku gojili so posebno skrbno

to umetnost grmanski narodi. Iz poročil iz časa Karla Velikega vemo, da je bilo pivo pri Frankih navadna in jako priljubljena pijača. V istem času začeli so rabiti za izboljšavanje piva „hmelj“. V sedmem stoletju so uže v Italiji hmelj poznali. Zatorej lahko sklepamo, da je bilo tačasno pivo jako podobno sedanjemu.

Zgodovina nas uči, da so se v srednjem veku vse umetnosti in vednosti gojile edino le mej samostanskim zidovjem, v stanicah srednjeveških redovnikov. Akoravno ne spada kuhanje piva k tistim umetnostim, h katerim se prišteva tudi slikarija in podobarija, ne čudimo se preveč, če povem, da so po samostanih izvrstno pivo kuhali. To okusno za konventuale napravljeno pivo samostanskih pivarn, imenovali so uže leta 1482 „Paterbier“ — očetovsko pivo.

Pozneje so uporabljevali meščanje pravico pivo kuhati kot svoj monopol.

V začetku 16. stoletja je uže več spisov

o kuhanji in pripravljani piva na svitlo prišlo; bili so pa pisani v latinščini, nijso imeli torej praktične vrednosti. Prva v nemškem jeziku spisana knjiga o pivu izšla je leta 1530.

Ko so se pozneje cehe ali družbe osnovale, so tudi pivovarji ustanovili svojo ceho. Če pa povem, da je ceha pivovarjev imela častno mesto, prepričan sem, da se bom s tem vsakemu pivopivcu jako prikupil. Starešine pivovarskih ceh imenovali so se „cehmojstri“, bog ve — če so ga tudi radi pili!

V zvezi z ustanovljenimi družbami so se sčasoma po različnih mestih utrdili posebni načini kuhanja, nastala so torej različna piva, kakor cimbersko pivo, merseburgsko pivo itd.

Kako na glasu so bila nekatera izvrstna piva uže v 16. stoletju razvidno iz poročil Arnolda Villanova leta 1599, kateri pripoveduje, da so cimbersko pivo pošiljali in uvaževali ne le v Italijo, ampak celo v Kairo. Temu se moramo tembolj cuditi, če pomislimo,

Kljubu temu, da so nemškega kmeta v Zgor-
renjej in Dolenjej Avstrijskej ter na Tirolskem
skozi tri mesece z očitanjem ščuvali zoper
državnozbornsko večino in vlado, da ne sme
dovoliti v svišanje davka, kjer ga preje nij
bilo, besne denes zoper „slabo gospodarstvo“,
zato, ker predlaga vlada za posestnike olajšave
pri davku. Dokler je finančni minister molčal
in dokler so mogli kmeta strašiti s povišanjem
davka, dotlej je kar cvetelo sleparstvo o „za-
roti“ mej Čehi in Poljaki; nemškega kmeta
bodo udušili, reklo se je. Kdor izmej vas je
doslej plačeval 100 gld. plačeval bode odslej
125, klical je Fürnkranz v nekej kmetskej
skupščini; za Čeha in Poljake plačati boste
moralí odslej, kričal je skušeni mešetar Gra-
nitsch v takem okraji, kateremu se bode da-
vek znižal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. februarja.

Omenili smo uže včeraj, da je v **dr-
žavnem zboru** o Lienbacherjevem šol-
skem predlogu govoril tudi naučni minister
Conrad ter označil stališče, katero zavzimalje
vlada nasproti onemu predlogu. Conrad je de-
jal, da nobeden ne preti postavnej podlogi
šolstva in da šola nij v nevarnosti, zato tudi
on in vlada nij zoper Lienbacherjev predlog,
katerega je narekovala samo potreba, da se
odpravijo ostrine državnih šolskih postav. On
je naglašal, da se šolske postave ne dadé tako
hitro izvajati, kakor kak drug zakon, kar na
hip, tu se tudi ne more določiti čas, do kedaj
da se ima šolska postava izvršiti. Ako pa se
je razglašalo, da preti šoli velika nevarnost s
tem, da se bode načelno spremenila, je to res
na škodo šoli, ker učitelji zgubivajo vse ve-
selje do dela. Zato da mora vlada glasno mej
svet zavpiti, da šola nij v nevarnosti. Ako
bode sprejet Lienbacherjev predlog, potem
vlada ne bode v potrjenje cesarju predložila
nobenega tacega deželnega šolskega zakona,
ki bi odločeval stalne, nespremenljive na-
redbe. Upravne oblastnije pa bodo vestno iz-
vrševale, kar bode državni zbor sklenil ter
bodo dajale državi, kar je njeno in šoli, kar
je šolskega. Ministrovo izjavo je radostno po-
zdravljaj glavni govornik večine Celakovski.
Ustavoverec Suess je govoril zoper Lienba-
cherjev predlog in slavil novoerno šolo ter po
šegi ustavovercev napadal zdanjo vlado, ki je
po njegovem mnenji izgubila ves čut do pra-
vice. Dalje je govoril še poročevalec Lien-
bacher. Zagovarjajoč svoj predlog je dejal, da
se v dunajskih predmestjih upliv osemletne
šolske dolžnosti kaže posebno po gostilnah.
Poslanec Wiesenburg je protestoval zoper to
„brezvestno obrekovanje dunajskega prebival-
stva.“ Predsednik pa je tega poslanca zarad
izraza „brezvestno“ poklical k redu. Herbst je

da imamo še dandenes piva, katera niso vredna,
da bi jih peljal četrť ure daleč.

Akoravno je bilo pivo po Angleškem
sploh v navadi, se je vendar umetnost kuhanja
povzdignila še le sredi preteklega stoletja.
Slavno znano „Portersko“ pivo je začel kuhati
Harwood še le leta 1730.

Na Ruskem se je ta obrtnija razširjati
jela v novejšem času. Pripravljajo pa tam pivo
navadno po nemškem načinu, ker največ pivov-
arn so Nemci ustanovili ali jih vsaj v za-
četku vodili.

Odkar se je vsled tehničnega napredka
tudi v tropičnih krajih pivo kuhati začelo,
smem trditi, da je postalo pivo v našem veku
v resnici kozmopolitična pijača.

Zgodovina pripoveduje, da so narodi, ko
so bili dospeli do vrhunca duševne in fizične
moči, zopet propali; ravno tako se je godilo
tudi s pivom.

vprašal, je-li insultovanje dunajskega prebival-
stva parlamentarno. Predsednik je obžaloval,
da se Lienbacherja nij prav umelo in tudi
Lienbacher sam je izjavil, da nij nameraval
žaliti Dunajčanov. Prehod v špeciálno debato
je bil potem sprejet sè 165 glasovi zoper 152.
V špeciálnej debati je izjavil Giovanelli v imeni
Tirolcev, da pričakujejo revizije vseh šolskih
postav. Predno se je o § 1 glasovalo, izjavi
predsednik, da on v tem paragrafu ne vidi
kake spremembe ustave, da je treba zanj
samo večino glasov ter našteva takih slučajev,
ko je državni zbor deželnim zborom prepustil
pravic samo z navadno večino glasov. Poslanec
Sturm pa pravi v imeni ustavovercev, da
bodo ta paragraf smatrali za neveljaven, ako
ne bi bil sprejet z dvema tretjinama glasov.
Pri glasovanji je bil § 1 sprejet sè 160 gla-
sovi zoper 148 glasov.

V seji državnega zbora 25. t. m. zvečer
je bil Lienbacherjev predlog sprejet v tretjem
branjí ter je v drugem in tretjem branji sprejel
zakon glede spremembe dobe reklamacijskega
postopanja pri urejevanji zemljiškega davka.

Vnanje države.

Ruski finančni minister Abasa je, kakor
znano, predlagal carju, da se zmanjša ruska
armada. Ta predlog je car izročil posebnej
komisiji v prevdarek, ki je pa izjavila, da je
zdaj nemogoče znižati armado, ker tudi druge
evropske vlade tega ne store, ampak se še
bolj oborožujejo.

Srbska skupščina je sprejela na dalje
postavo o urejenji in zboljšanji plač učiteljem
na ljudskih šolah. — Jednoglasno je bil sprejet
tudi zakon o tiskovnej svobodi.

Kakor smo uže poročali, je **vshodnje-
rumelijska** vlada ukazala generalu Strecker-
ju, da skliče narodne vojske rezervo. K tej
rezervi pa pripadajo vsa bivša telovadna dru-
štva v vshodnej Rumeliji, katera bode imela
zdaj v orožji 70.000 mož. Važno je to posebno
zdaj, ko se stvari mej Grecijo in Turčijo bolj
in bolj ostré in se kaže, da bi ob vojski mej
Grško in Turško tudi Bolgari ne pozabili na
svoje interese.

Še predno so evropski poslaniki dobro
pričeli svoje pomirjevanje v **Carigradu**,
uže se poroča, da nemški grof Hatzfeld, na
katerega upliv pri porti se je največ verovalo,
nič nij opravil pri turškej vladi in da ta nehče
staviti nobenega predloga glede nove grške meje.

Dopisi.

Z Notranjskega 24. februarja. [Izv.
dop.] Na taborih, ki so bili resnično ves dru-
gačen izraz ljudstva, kakor denašnji „ver-
waltungsratlerski parteitag“, v zborih, po ča-
sopisih in Bog vé, kje še, koliko smo uže
Slovenci govorili in pisali, da zahtevamo, da
hočemo, da se pametno po naše uraduje. Ali
naši advokate, notarji, naši občinski uradi
(posameznike naj pustim na strani!) so redko
to, za kar so na vsa usta govorili in glaso-

Kuhanje piva napredovalo je jako do 17.
stoletja, a potem je ta obrtnija pešati začela
in bi kmalu popolnoma propala; le Bavarci in
Angličani so nazadnje še gojili skrbno to važno
umetnost. Pridobili so si pa s tem neizmernih
zaslug za ubogo trpinčeno človeštvo, kajti ohrani-
li so na ta način to umetnost na veke in le
njim moramo biti hvaležni, da nij pivo zginilo
iz sveta, kakor — „aleksandrijska biblioteka“.

Pozneje se je pivovarstvo zopet povzdig-
nilo; bilo je pa vendar do leta 1832 le na
stopinji, na katerej ga nahajamo še dandenes
v nekaterih deželah, n. pr. na Kranjskem, kjer
se kuha pivo kakor pred 40. leti, ter ne kaže
nikakeršnega napredka; nij čuda, da se im-
portira toliko štajerskega piva.

Očeta dobrega dunajskega, bavarskega in
štajerskega denašnjega piva sta pa Bavarec
Sedelmayer starejši in Dunajčan Dreher sta-
rejši. Leta 1832 pctovala sta na Angleško ter

vali, sami praktično izpeljevali. Smešno ali
resnično! Kaj nijsmo s tem potuho in pogum
mlačnežem in nasprotnikom v pest silili?! —
Kje bi mi uže bili z domačim uradovanjem,
da bi bila kdaj beseda postala meso?! Pri
birokratskem cofu se ne bode pričelo brez
dvojne sile: brez strogih ukazov „od zgoraj“
in brez samozavestnega, energičnega terjanja
od občinstva samega, oziroma avtonomnih
uradov! — Res, da se je uže nekaj storilo.
Ali zato se zahvalimo nekaterim neustrašenim
rodoljubom. Tako notranjske občine veči-
noma mej soboj in z uradi v slovenščini obču-
jejo. Le vsako oportuniteto in popustljivost,
češ, kaj se bom pulil z gospodo, možato na stran.

Izgledno uraduje po tem občina cerkniška!
Se ve da nekakšen faktor, ki k temu razven
odbora mnogo pripomore, je gotovo njen tajnik,
kateremu je zdaj okrajno glavarstvo logaško
izreklo zasluženo zahvalo, da je operat popisa
ljudij najizvrstnejše celega logaškega okraja
izdelal. Dekret je g. glavar doposlal v lepej,
čistej slovenščini! Počasi se začinja z inici-
jativo. —

Iz Doline 23. febr. [Izv. dop.] Par vr-
stic o Klanškej veselici dne 20. t. m. Vršila
se je v lepo okinčanej g. Metlikovej dvorani.
Govor je bil času primeren in jedernat. Spro-
žil je govornik gorko željo o potrebi „bralnega
društva“. Poudarjal za nas ugoden prevrat
ministerstva ter vskliknil: „Zora puca, bit' če
dana“. Slikal je nam govornik nadalje pravič-
nost in veliko požrtvovalnost našega presvit-
lega cesarja, od katerega še vsega upamo, ter
sklenil govor sè „živio Nj. veličanstvo“, kar je
tudi od mnogoštevilnega občinstva odmevalo.
Domači godci, domača godba, slišali smo več
narodnih pesnij. Petje je šlo povoljno. Naj-
boljši so pa peli „Domovini“. Producirali so
se domači fantje, ki niso pred letom še nič
znali. Tamošnji učitelj pa g. Grahli jih je tako
izuril, ka se smejo ponašati. Čast tako prid-
nemu pevovodju.

Vesela igra „Berite Novice“ se je občin-
stvu jako dopala. Pa so jo tudi igrali dobro,
če tudi sami novinci, razen očeta. Po besedi
bila je skupna večerja pri g. Metliki, kateri
nas je znal prav dobro z okusnimi jedili in
pošteno božjo kapljico pogostiti. Potem je pa
pričel živahen ples, ki je trajal do 6. zjutraj.
Ta krasen večer ostane nam še dolgo v spominu.

Iz Zagreba 25. febr. [Izv. dop.] (J u-
dovsko vprašanje), ki se pokazuje po-
vsod, kjer so te hebrejske pijavke narodov
zaplodile se, vzdignilo je tudi pri nas glavo.
Včeraj se je pokazalo v našem mestnem zboru.

tam natančno študirala napredek pivovarstva.
V tistem času pridobilo si je „Dreherjevo“
pivo slavno ime, katero si je prihranilo do
sedanjega časa. S tem letom pričinja se nova
doba v zgodovini piva.

Leto 1832 ima torej za pivo najmenj
tisto veliko važnost, katero je imelo za vojsko-
vodstvo vsaj tisto leto, v katerem so iznašli
— smodnik.

Iz tega globokoumnega filozofično-histo-
ričnega premišljevanja razvidimo, da ima pivo
starodavno zgodovino. Od najstarejših časov
do sedanje dobe pili ali vsaj poznali so vsi
kulturni narodi to pijačo, in ker pivo nikakor
nij kaka nova iznajdba ali pa kaka kemično
preparirana tekočina, zatorej rečem: Le pijmo
ga, če ne zarad žeje, vsaj zato, ker je — kla-
sična pijača!

Judje so namreč na Hrvatskem uže žalibog tako mogočni, da v trgovinstvu domorodne Hrvate skoro popolnem nadvladajo. Vsled tega uže sedi kacic 6 do 7 judov v našem mestnem zastopu, in nekoliko se jih je uže tudi v sabor pririnilo. Stvar v mestnem zboru pak je bila sledeča. Nek jud dr. Josip Frank je v interpelaciji obdolžil župana Mrazovića, da nekorektno z mestno kaso manipulira. Da si je Mrazović stvar precej tako pojasnil, da so bili vsi zoper Franka, celo tudi drugi judje, vendar je ta z judovsko nesramnostjo pri svojem sumnjičenju ostal. Volil se je potem nek odbor, da to stvar preišče. Pri tej priliki je jeden hrvatskih mestnih odbornikov rekel: „opet su sami čifuti izabrani.“ To je navzočne judovske mestne očete (voljene od krščanskih Zagrebčanov!) takó zbolelo, da so iz ust necega Hönigsteina in necega Siebenscheina precej konstatirali, da se je tukaj njih čifutsko ime zlorabilo. Vsled tega so vsi judovski odborniki demonstrativno zapustili dvorano.

Stvar je zarad tega važna, ker se je zgodila pred volitvami. Bog zna, da li nij bila preiščena in organizirana, da bi judovske glasove od narodne stranke odcepila. Skoro gotovo.

Domače stvari.

— (Vesteneckova aféra delegirana.) Slišali smo iz dobrega vira, da bode znana Vesteneckova aféra pobijanja oken v Litiji prišla tudi v sodnijsko obravnavo, ali ne pred okrajno sodnijo Litijsko, temuč, ker se ta baje ne zdi necim višjim glavam dovolj objektivna in zanesljiva, pred delegirano okrajno sodnijo ljubljansko. Dotični preiskovalni protokoli so uže sem poslani. Stvar bode sodil deželni poslanec Ledenig. Več bomo mogli o njej govoriti, kadar bode izvršena.

— (Ljubljanski „Sokol“) je razposlal vabila na maskarado „Sokolovo“, katera bode pustni vtorek 1. marca v prostorih ljubljanske čitalnice. Priti je maskirano ali v salonskeji opravi, ter plačajo zadnji pri vstopu, kateri brez vstopnice sploh nij dovoljen, globo 20 kr. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopna znamenja se dobivajo denes in jutri ter 1. marca od 2. do 4. ure popoldne v prvem nadstropju ljubljanske čitalnice po teh cenah: Za Sokolovce in pevce po 50 kr., za člane drugih narodnih društev po 1 gld., za rodovine treh oseb po 2 gld. Vsak, kdor nij član nobenega narodnega društva, plača brez izjeme po 2 gld. vstopnine. Vstopna znamenja dobivala se bodo le proti izkazu vabil. „Sokolova maškerada“ obeta, po dozdanjih pripravah soditi, tudi letos biti najsijajneša ljubljanska zabava te vrste.

— (Žrtva banke „Slovenije“.) Pod tem naslovom se nam piše iz Ljubljane 25. t. m. Denašnji „Slovenski Narod“ poroča, da je dné 22. febr. umrl v Ljubljani upokojeni župnik godoviški in znani, vsaj prejšnja leta jako pridni pesnik slovenski Fr. Svetličič. Ta jako nadarjeni, plemeniti in častni gospod mogel bi se v pravem pomenu besede imenovati žrtva banke „Slovenije“, katera ga je ugonobila na duhu in telesu. Domoljubni fajmošter Svetličič je namreč o svojem času kupil jako mnogo akcijske banke „Slovenije“, in zdaj, ko jih je moral doplačevati, požrle so mu ves njegov prihranjeni denar. Ker pa to še ni bilo dosti za nikdar sito „Slovenijo“, tožaril ga je likvidacijski odbor ter naposled zarubil in na javnej dražbi poprodal vse, kar je župnik Svetličič še premogel, in kar se je dalo zarubiti in prodati,

tako da bi bil moral ubogi gospod vsakdanjega kruha prositi, ako bi ga ne bili iz usmiljenja njegovi blagi duhovni tovariši ljubljanski podpirali toliko, da je mogel živeti. „Pevcu vedno sreča laže!“ Te besede Preširnovne uresničile so se tudi pri Svetličiči.

— (Promoviran.) Z Dunaja se nam piše: V petek 25. t. m. je bil v tukajšnji senatnej dvorani promoviran g. Vinko Gregorič, sin ljubljanskega ranocelnika, za doktorja vsega zdravilstva. Imenovani je bil letos jedini kranjski medicinec. Bog zna kako je to, da zadnja leta Slovenci, zlasti Kranjci, ne hoté več medicine študirati?

— (Čitalnica v Šiški) priredi ples na pustno nedeljo dne 27. febr. v svojih prostorih „pri Guziji“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 30 kr.

— (Kranjska čitalnica) priredi denes zvečer ob 8. uri maskarado, ples in loterijo ter se k tej veselici uljudno vabi. Da se stroški vojaške godbe nekoliko poravnajo, plačajo gospodje vstopnine 50 kr. — Gospe in gospodičine so pa uljudno prošene darovati primernih dobitkov za šaljivo loterijo.

— (Novomeška čitalnica) priredi maskarado pustni vtorek 1. marca v prostorih prvega narodnega doma. Ob 11. uri se prične čitati zadnja volja umirajočega Karnevala in za tem sledi prostovoljna javna dražba njegovih efektov. Priti je maskirano ali v salonskeji opravi, ter plačajo zadnji po vstopu, kateri brez vstopnice sploh nij dovoljen, globo 20 kr. Maskirani udje so globe prosti. Neudje plačajo, ako so maskirani 30 kr., nemaskirani 50 kr. vstopnine. Začetek točno ob 7 1/2 uri zvečer. Vstopna znamenja dobivajo le povabljeni v prodajalnici g. V. Oblaka in zvečer pri kasi.

— (Požar.) Z Rakeka se nam 24. febr. piše: Denašnji semenj v Cirknici je končal tragično: komaj odzvoni sv. Florijanu ob sedmeji uri, ko se prikaže iz hiše št. 100 živ plamen, kateri hitro tudi sosednjo hišo z gospodarskimi poslopji neusmiljeno objame, ter jo s prvo vred vpepeli. Ljudstvo je vrlo gasilo! Pri ognji je bil lep red, ne takšen pa v gostilnah po dobrem semnji. Ko se začuje „plat zvon“ dere vse na ulico v prvej zmešnjavi: kletarji in oštirji in pivci. „Menda da bode Bog plačal, do zdaj se še nij nihče vrnil“ — je tožil neki oštir. —

— (Pijan zmrznil.) Gostač Tomaž König iz Šenberga v Kočevji je 13. t. m. zvečer vračajoč se pijan domov iz mesta pal v cestni graben in tam obležal. Druzega dne so ga ljudje tam našli, a bil je uže zmrznen, dasi nij bilo po noči hudo mraz.

— (Z matiko po glavi udaril) je 22 let star kmetski fant Blaž Rojec 22. nov. lanskega leta v vasi Ovčji potok v kamniškem okraji kmetskega fanta Antona Pobjlšarja, tako močno, da je ta 2. dec. lani zaradi rane umrl. Zatoženi Blaž Rojec, dozda še nekaznovan, je pred porotniki priznal sicer, da je Pobjlšarja z matiko udaril, a kam in kako ga je zadel, to ne ve, ker je bil „pijan“. Porotniki so na uboj stavljeno vprašanje potrdili in zatoženec je bil obsojen na štiri leta teške uječe poostrene vsak mesec z jednim postom, tamnico in trdim ležiščem vsak dan leta, ko je hudodelstvo izvršil.

Razne vesti.

* (Goreča plesalka.) V nekeji gostilni na Dunaji se je na plesu predvčeranjem nekeji plesalki vnela obleka na životu ter jo je plamen na jeden hip objel od vseh strani. Vrgli so jo hitro na tla in pokrili z obleko,

da so udušili ogenj, vendar je dekletu močno opečena. Ne ve se, kako je to, da se je na njej vnela obleka.

* (Pazite na otroke.) Iz Badena se poroča, da je nesla neka ženska kosilo svojemu možu, ki je kamenosek, doma pa je zaprla svoja dva otroka v izbi, fantka in deklico. Deček je igral se in prišel preblizu železnej zakurjeneji peči; obleka se na njem užge, a deklica mu ne more pomagati. Ko se mati domov vrne, najde sinka vsega osmojenega ležati na tleh in kmalu potem je umrl.

* (Kasir ubegnjl.) Iz Lvova se telegrafira, da je 24. februarja kasir mestne občine v Stryji, Ivan Bejnarovič ukral 60.000 gld. iz kase v obligacijah in gotovini in ušel.

* (Grožno zločinstvo.) V nekem kraji na Ruskem sta nedavno po noči potovala dva krošnjarja. Mej potom ju napadejo volcje ter raztrgajo jednega, drugi je pa ušel ter se skrivil v nekeji šupi pod senom. Zjutraj prideta po seno dva delovca ter najdeta krošnjarja v senu skritega. Od tega zahtevata denarja in ko jima je vse dal, kar je imel, odrežeta mu jezik, da ne bi ju mogel izdati. A mož je znal pisati in sodnija je takoj dobila zločinca v pest.

* (Skozi okno.) V irskem glavnem mestu Dublinu se je prigodila te dni čudna nesreča. Na nekeji veselici je kapetan Morris pri plesu izpodtaknil se in padel a skozi odprto okno, ki je segalo do tal, 30 čevljev globoko na ulico, kjer je z razbito glavo mrtev obležal.

* (Pismena tajnost na Angleškem.) Od leta 1806. je angleška vlada odpečatila 372 tujih pisem in sicer: v interesu angleške banke trinajstkrat, zarad sleparskih bankerotov dvakrat, zarad umora, tatvine in goljufije 144krat, zarad davkovskih tatvin petkrat, pet pisem vojnih ujetnikov in enkrat zarad ponarejevanja pisemskih mark, za ostalo pa vlada angleška ne da nobenega uzroka, ki ima pravico, v posebnih slučajih tuja pisma odpečati.

Tujci.

25. februarja:

Pri **Ston**: Celler z Dunaja. — Glowacki iz Ojstrega. — Kozelj iz Dobrave.

Pri **Waltici**: Wolf iz Heidelberga. — Zwenkel iz Lichtenwalda. — Muček, Holzer z Dunaja.

Pri **avstrijskem cesarju**: Kržiščnik iz Goranje vasi.

Zahvala.

Vsem p. n. dariteljem prekrasnih dobitkov in občinstvu za mnogobrojno udeležitev pri veselici na debeli četrtki v čitalniškeji restavraciji izreka najtoplejšo zahvalo.

čitalniški pevski zbor.

V Ljubljani dne 26. februarja 1881.

Naznanilo.

Zaročil se je dné 21. svečana ob 7. uri na večer gospod **Lavricelj Magušer** mlajši, sin tukajšnjega župana, s hčerjo družega občinskega svetovalca, gospo **Katinko Šolarjevo**. Priče so bili gg.: Jože Pibovec, Ivan Samsa in Oroslav Magušer.

V Kropi, dné 25. februarja 1881. (107—1)

Pekarija v najem.

V **Šmarji** tik velike ceste in farne cerkve se daje pekarija prav po nizkeji ceni v najem. Pripravno je tudi za branjarjo. Pekarija je zato dobra, ker nobene n'j od Ljubljane do St. Vida na Dolenjskem. Več o tem pove iz prijaznosti opravništvo „Slovenskega Naroda“. (99—2)

Kothe-jevo ustno vodo,

zbog njenih izvrstnih lastnostij zoper

zobne bolečine in ustni smrad

znano, priporoča a **načion 35 kr.** z navodilom za rabo vred

JOH. GEORGE KOTHE.

čvorni lieferant v Berlinu.

Podružnica: Dunaj, I., Tiefer Graben 37, I.

V Ljubljani jo ima pravo samo lekarnar gospod **Jul. pl. Trnkóczy.** (24—7)

Tržne cene

v Ljubljani 26. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr. — rež 6 gld. 61 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — kornuza 5 gld. 70 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 85 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; — mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; špeh povejen — gld. 68 kr.; — jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 56 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Ključničarska delovnica,

popolnoma urejena, s strugarsko klopjo in pomožnimi mašinami ali brez njih, dá se v Ljubljani v najem od sv. Jurija t. l. Natančneje o tem pove F. Müllerjev annoucen-bureau v Ljubljani. (96—2)

Dunajska borza 26. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 " 45	"
Zlata renta	89 " 90	"
1860 drž. posojilo	130 " 50	"
Akcije narodne banke	816 " —	"
Kreditne akcije	295 " —	"
London	117 " 70	"
Srebro	— " —	"
Napol.	9 " 31 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5 " 54	"
Državne marke	57 " 40	"

Solicitator

slovenskega in nemškega jezika v besedi in sestavkih popolnoma zmožen, dobi v mojej pisarni takoj službo. V Ptuj, 21. svečana 1881.

Dr. J. Čuček,
odvetnik.

(98—3)

V najem se daje pod zelo ugodnimi pogoji v najboljšem obrtu stoječa

pekarija

v mestu Brežice (Rann) na Spodnjem Štajerskem. Na dotična vprašanja odgovarja Igu. Linzler, mesar in hišni posestnik v Brežicah. (101—2)

Posestnik žage in málina išče za kupčijo z lesom in moko enega neoženjenega

tovariša (kompanijona)

s 3000 gld., proti dobri pogodbi in zavarovanju. Kapital prinese čistega dobička 30%; natančno se izve pisмено pod napisom: Kompanijon, Ljubljana, poste restante. (102—3)

Vsega zdravilstva

Dr. Franc Zupanc

ordinira vsak dan v svojem stanovanji

v Bethovnovih ulicah št. 4, I. nadstropje,

(zraven Waldherrjevega instituta). (94—2)

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot izvrstno uplívne priznane specialiteti, izkušena domača in homeopatiška zdravila: (71—3)

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljša vrsta izborna zoper

bramore, plućnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 skl. 60 kr.

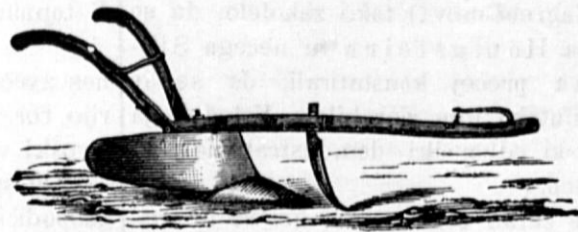
Anaterinska ustna voda, najboljša za ohranjenje zob

pravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi

se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

Trgovina z železom JĀN. NEP. AHČIN-a,

preje Sp. Pessiakova,

v Ljubljani, v gledaliških ulicah št. 8.

priporoča svojo dobro izbrano zalogo

železa in železnega blaga,

vsakovrstno orodje, kuhinjsko pripravo, okóvi za zidanje in hišno pripravo, peči in nepotratna ognjišča, pluge najboljša vrste, železne in pravo pozlačene nagrobne križe, pile, žage za na vodi, vse s poroštvom, potem zaloga železnih samovarnih ognjišč pat. Heindl v Steyru, vino v buteljah od C. Fürst & sinov v Ptuj, samo tu se prodaja tudi cement iz Laškega trga ter se preskrbuje razstrelivo, traverzi, stvari za zidanje, stroji vsake vrste. (106—1)

Zahvalno pismo.

Izpisek.

Ko sem porabil 50 steklenic vašega zdravstvenega piva od sladnega izlečka, čutim se popolnem predrugačenega; zopet spim mirno, rad jem, ter redkeje in menj plujem itd.

Lastne besede ozdravelega.

Bolezni v pljučah in želodci

ozdravljene.

C. kr. dvorni liferant skoraj vseh evropskih vladarjev, gospod (645—10)

Janez Hoff,

c. kr. svètnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge, vitez visokih pruskih in nemških redov, na Dunaji. Tvorica: Grabenhof 2; tvorniška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8.

Zaloge: G. Piccoli, Er. Birschitz, lekarja; P. Lassnik, H. L. Wencel, trgovca v Ljubljani. Pietro Vennuti v Gorici.

HOFF-ovo

zdravstveno pivo od sladnega izlečka.

55krat odličeno od cesarjev in kraljev, nadalje od princev, princezinj, velikih vojvod in knezov.

Sladna čokolada
in
sladni bonbon.

Aklamacija svetovnega občinstva.

Neštvelno ljudj, ki so se ozdravili s Hoffovimi sladnimi izdelki, izrazilo je svojo zahvalo najinljivejše ter delalo propagando za Hoffova sladna zdravstvena tečna zdravila. Nemogoče je vse ponavljati. A to je tolažba vsacega bolnika, ki pravi: Zakaj bi se tudi jaz tako ne ozdravil, kakor mnogo tisoč drugih? Kar hvalijo zdravniki, kralji in vse občinstvo, mora biti dobro; vzdržalo se je in dokazalo uže skozi celo človeško starost, da se v resnici dobro zmirom išče.

Naj se zahteva samo pravih Janez Hoff-ovih sladnih izdelkov, ki imajo po c. kr. trgovinskem sodišči avstrijskem in ogerskem registrovano znamenje (sliko iznajdenika). Ponarejeni izdelki družih nímajó zdravstvenih želiščnih tvarin ter niso tako prirejeni, kakor so Janez Hoffovi sladni fabrikati, oni morejo pa po zdravniški izjavi tudi škodovati. (Pravi J. Hoffovi sladni bonboni za prsi so v plavem papirju.)

Pod 2 gld. se nič ne pošilja.

Zahvalno pismo

iz Budapešte

od 24. novembra.

Vaša blagorodnost!

Dolžan sem javno izraziti vam s tem svojo iskreno zahvalo.

Uže 20 let sem bil na prsih bolan, bljuval sem gnoj, prsi so bile kakor prevezane, nijsem mogel spati ni jesti. Zdravniki so me sicer zdravili, a bolezen je bila le hujša, moči so me dan za dnem bolj zapuščale in pri svojih 70 letih sem uže mislil, da sem pri konci.

Časopisi pa me opozoré na vaše sladne izdelke; poskusim tedaj še to zdravilo in ko porabim prvih 10 steklenic vašega zdravstvenega piva od sladnega izlečka, bilo mi je uže boljše. Porabil sem za tem še 40 steklenic in zdaj sem popolnem drug človek, mirno spim zopet, rad jem, plujem menj in redkeje, s kratka, zopet sem precej okreval. Prepričan sem za trdno, da, ako bi bil jaz to zdravilo rabil pred 10 leti, zdaj bi bil popolnem zdrav.

Vsemogočni Bog ohrani vas še mnogo let, da si more človeštvo z vašimi dobrodejnimi izdelki svoje bolezni olajšati in svoje izgubljeno zdravje zopet doseči. Pošljite mi, prosim, še 50 steklenic sladnega piva in 10 vrečic sladnega bonbona.

V Budapešti, dné 28. novembra 1880.

Sè spoštovanjsm udani

Jakob Goldschein,

Budapešta, Waitzner Boulevard št. 50.

Pietro Vennuti v Gorici.